

SOIDENSUOJELUTYÖRYHMÄN KOKOUS 7/2014

YM027:00/2012

MUISTIO

- Kokousaika:** Tiistai 12.8.2014 klo 10.00 - 15.00
- Kokouspaikka:** Ympäristöministeriö, neuvotteluhuone Kastelli, Kasarmikatu 25, Helsinki ja YM virtuaalihuone
- Paikalla:** Aulikki Alanen, YM, puheenjohtaja
Marja Hilska-Aaltonen, MMM (12.45 lähtien)
Satu Kalpio, MH
Kaisu Aapala, SYKE, sihteeri
Asta Harju, GTK (etänä)
Samuli Joensuu, Tapio
Janne Kotiaho, JY
Leena Rinkineva-Kantola, Etelä-Pohjanmaan ELY (etänä)
Ismo Karhu, PPL (etänä)
Tommi Siivonen, MTK (11.30 saakka)
Risto Sulkava, SLL
Keijo Savola, Luonto-Liitto
Minna Pappila, YM
- Työryhmän ulkopuolelta:
Olli Autio, Etelä-Pohjanmaan ELY (etänä, 11.30 saakka)

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Aulikki Alanen avasi kokouksen klo 10.00.

Hyväksyttiin kokouksen asialista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Käytiin läpi edellisen kokouksen (10.6.2014) muistio. Siihen liittyen nostettiin esiin seuraavia asioita:

- Satu Kalpio on lähettänyt puolustusvoimille tietoja uusista kohteista. Palautetta puolustusvoimilta ei ole toistaiseksi tullut.
- Alanen totesi, että kohteet eivät ole puolustusvoimien maita, vaan Metsähallituksen hallinnassa olevia valtionmaita, jotka ovat puolustusvoimien käytössä. Korjataan muistioon.
- Valtion mailla olevat Metlan tutkimusmetsäkohteet käydään läpi Metlan kanssa. Alanen, Kalpio ja Metlan edustaja suotyöryhmässä osallistuvat.
- Keskusteltiin kartoittajien tuottamien rajausten tarkistamistarpeista ja prosessista (liite 1). Rajaustarkistuksissa huomioidaan mm. ennallistamistarpeet, rajausohjeet, lainvoimaisen luvan saaneet turpeenostotalueet ja niiden pintavalutuskentät ja laskukanavat. Tarkistuksia tekee pääasiassa suorukkanen. Kaikkia rajauksia ei

ehdittäne tarkistaa samalla tarkkuudella ennen kuulemista. **Alanen totesi, että kooste rajausmuutoksista ja muutoksen syistä esitellään työryhmälle.**

- Ismo Karhu esitteli ehdotuksensa suojeluohjelman toteuttamisen vaiheistamisen aluerajaksi Pohjois-Pohjanmaalla (liite 2). Yhteenvedona keskustelujen perusteella kannatettiin Perämeren maankohoamisrannikon, Lappiin asti ulottuvana vyöhykkeenä, ottamista mukaan toteutuksen ensimmäiseen vaiheeseen. Myös uhkatarkastelua pidettiin perusteltuna näkökulmana vaiheistamiseen. Lopulta kuitenkin kustannuskysymykset ratkaisevat.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

Alanen pyysi Tommi Siivosta välittämään MTK:lle pyynnön varajäsenen nimeämiseksi Siivoselle, koska aiemmin nimetty MTK:n varajäsen Markku Tornberg on jäänyt eläkkeelle.

3. Tilannekatsaus, mm. kartoitusten eteneminen

Vuonna 2013 kartoitettiin 307 kohdetta noin 30 000 hehtaaria, 2014 kartoituksessa tämän hetkisen tilanearvion mukaan hiukan yli 900 kohdetta noin 185 000 hehtaaria. Aikaisempien kaava- ym. selvitysten kohteita noin 450, yhteispinta-alaltaan noin 100 000 hehtaaria. Kaikkiaan ohjelmavalmistelussa mukana tällä hetkellä noin 1 700 kohdetta ja hiukan yli 300 000 hehtaaria.

Heinäkuun lopussa noin puolet kesälle 2014 suunnitelluista kohteista oli kartoitettu. Kaikilta alueilta ei kuitenkaan saatu tietoja. Kartoitustilanne (kohteiden määrä ja pinta-ala) elää koko ajan ryvästämisen ym. vuoksi. Kaikilta alueilta ei todennäköisesti saada kartoitettua kaikkia listoilla olleita kohteita. Erityisesti ongelmia on Pohjois-Karjalassa, Kainuussa ja Kaakkois-Suomessa. **Sovittiin, että työryhmän jäsenet saavat halutessaan ottaa pikaisesti, eli tällä viikolla 33, kantaa Pohjois-Karjalan kartoittamatta jätettäviin / kartoitettaviin kohteisiin (liite 3).** Lisäaikaa maastotöille on toivottu, mutta sitä ei ole voitu luvata, jotta tulokset saadaan tarkastettua ja analysoitua ja ohjelma valmisteltua käytössä olevien muutamien viikkojen aikana.

Soidensuojeluohjelman valmistelu on ollut kesän aikana melko laajasti esillä sekä valtakunnallisessa että alueellisessa mediassa. Kooste kesän lehtijutuista kiersi kokouksessa. Poliittinen kiinnostus on heräämässä ja myös maanomistajakentällä tapahtuu.

Soidensuojelun täydennysohjelman rahoitus on pyritty YM:ssä varmistamaan niin hyvin kuin mahdollista valtion budjetissa ja kehysratkaisuihin. Vanhat suojeluohjelmat alkavat olla toteutettu, ja niiden määrärahan tarve laskee yhä. Kesäkuun VN:n periaatepäätös jatkaa METSON toteuttamista vuoteen 2025, joten sen vuotuinen rahantarve laskee. Lisäksi soidensuojeluohjelman toteutus vaiheistetaan.

Alanen on lähettänyt kuntaliittoon ja maakuntien liittoon aineistoa ja pyytänyt vastauksia 22.8. mennessä. Palautetta on tullut jonkin verran, ja se otetaan huomioon valmistelussa.

4. Kuuleminen

Minna Pappila selosti soidensuojelun täydennysohjelman tiedottamisen ja kuulemisen eri vaiheet:

1. Luonnonsuojeluohjelman valmistelun aloittaminen, 2013
 - Yleinen tiedottaminen /YM
2. Kartoitusvaihe, 2013-2014
 - Tiedottaminen maanomistajille kirjeitse /ELY
3. Kuuleminen työryhmän ohjelmaluonnoksesta ja ympäristö-selostuksesta, lokamarraskuu 2014
 - Kuullaan maanomistajia, kirjeet /ELY
 - Yleistiedoksianto + aineistot YM:n nettisivuilla/YM (SOVAL 9 §)
 - Lausuntopyyntö viranomaisilta jne. /YM (SOVAA 6 §)
4. Kuuleminen YM:n ohjelmaehdotuksesta, tammi-helmikuu 2015
 - Maanomistajaa kuullaan, *jos raja-alue on muuttunut*, kirjeet/ ELY
 - Yleistiedoksianto + aineistot YM:n nettisivuilla/YM
 - Lausunnot viranomaisilta, kunnilta, järjestöiltä jne. /YM (LSA 5 §)
5. Tiedoksianto valtioneuvoston päätöksestä
 - Yleistiedoksianto + tiedoksi muille viranomaisille + nettiin/YM (SOVAL)

Käytiin läpi YM:n valmisteleva viikkoaikataulu tiedottamisen ja kuulemisen työkokonaisuuksista (liite 4). Kuuleminen on 6.10. – 14.11. **Viranomaiskuulemista varten tarvitaan lista niistä kunnista, joissa on kohteita.** Yleinen kuulemisaineisto ja kartat tulevat YM:n nettisivuille. Maanomistajille menee kohdekuvaus ja kohteen kartta, jossa kohderajaus ja tilarajat. Maanomistaja kirjeiden postitus viimeistään 1.10. Aineisto pitää kääntää pääosin myös ruotsiksi. **Sovittiin, että marraskuun kuulemiskierroksen lausuntopyynnön jakelulista tulee työryhmän katsottavaksi 8.9. kokoukseen.**

Käytiin läpi kokouskutsun mukana lähetettyä kuulemisaineistoon tulevaa raporttiluonnosta. Keskusteluissa todettiin mm.:

- Sisällysluettelon viitosluku on virheellinen, oikea otsikointi tekstissä.
- Kokonaisuutena tekstiä on liikaa ja sitä pitää tiivistää ja poistaa toistoja.
- Kakkosluku tiivistetään muutama sivuun. Tärkeimpiä osia ovat ennallistaminen ja kytkeytyneisyys. Pinta-alataulukoista vain tärkeimmät mukaan, ja nekin mieluummin graafeina. Päällekkäisyydet luvun 4.1. kanssa karsitaan.
- Luvusta 3 kuvailevat vyöhykkeittäiset tekstit pois kuulemisaineistosta. Tilalle yleisempi, tiivis teksti Suomen suoluonnon monimuotoisuudesta. Mahdollisesti jotain ominaispiirteitä tiivistetysti taulukkona. Tähän lukuun voisi lisätä valokuvia.
- Kohteiden valintaperusteiden pisteytyksessä on vielä säädettäviä yksityiskohtia (ks. liite 5). Soiden luontotyyppien puustoarvot pidetään mukana. Ojittamattoman suoalan ja ojittamattoman suonreuna pituuden raja-arvoja laskettaessa 3a vyöhyke jaetaan eteläiseen ja pohjoiseen osaan seudullisen ojitusosuuden mukaan (rajana 70 %). Ennallistamisen luonnonsuojelullisesta vaikuttavuudesta keskusteltiin pitkään, mutta toistaiseksi mennään ehdotetun kaltaisella kolmeportaisella luokituksella (liite 6). Selvitetään Suomenselän-Maanselän ekologisen käytävän ja Fennoskandian vihreän vyöhykkeen leveyttä ja muodostamista. Alueellisia erityispiirteitä ja muita arvoja ei ehditty käsitellä. Palataan pisteytyksen yksityiskohtiin tarkemmin seuraavassa kokouksessa, jossa tuloksia testiaineistosta lasketuilla pisteytyksillä.

- Luvuissa 6 ja 8 on toistoa aikaisemmista osista, esim. kaavoitusasia kahteen kertaan lähes samoin sanoin.

5. Muut asiat

Ei muita asioita.

6. Seuraava kokous ja syksyn kokousaikataulu

Seuraava työryhmän kokous on 19.8.2014 klo 10.00 – 15.00 (YM, Kastelli). Kokouksessa käsitellään mm. SOVAa, Zonation testianalyysin tuloksia ja pistelaskenta testin tuloksia.

Muut sovitut työryhmän syyskauden kokoukset ovat: 8.9.; 16.-17.9.; 24.9.; 14.10.; 4.11.; 19.11.; 25.11.; 16.12.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.10.

LIITTEET:

Liite 1 Soidensuojeluohjelmakohteiden rajausten tarkistukset

Liite 2 Ismo Karhun ehdotus vaiheistamisen aluerajaksi Pohjois-Pohjanmaalla

Liite 3 Pohjois-Karjala, ehdotus poistoista ja vielä kartoitettavista kohteista

Liite 4 Soidensuojelun täydennysohjelman tiedottamisen ja kuulemisen viikkoaikataulu

Liite 5 Pisteytys, tarkennuksia testilaskentojen perusteella

Liite 6 Ennallistamisen luonnonsuojelullinen vaikuttavuus, esimerkkejä